

Verslag IROJ

Datum: 15/03/2024

Locatie: VAC Gent, Zaal 04.05 Corneel Heymans

Aanwezig: Bert Vanacker, Anja Ameryckx, Gino Ameye, Koen Berwouts, Karl Brabants, Benjamien Calsyn, Patrick D'Oosterlinck, Stefaan Kaesteker, Tim Lamon, Erwin Mys, Alain Slock, Wim Taels, Hilde Van Den Hende, Ward Van Hoorde, Ethel Walraevens, Frederik Werbrouck, Sara Weyn, Nele Bastiaens, Stijn Hermans

Verontschuldigd: Karin Maes, Sofie De Langhe, Joris Cracco, Isabelle Quintens, Tom Elen, Ilse Wauters, Joy Eeman, Robin De Dobbeleer, Carine De Meerleer, Nico De Pauw, Toon Langerlaert, Kelly Van Kerkhove,

Voorzitter: Bert Vanacker

Verslaggever: Stijn Hermans

Onderwerp: Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp Oost-Vlaanderen

1. Verwelkoming

- De voorzitter verwelkomt de aanwezigen.

Naar aanleiding van het 10 jarig bestaan van het decreet Integrale Jeugdhulp en 10 jaar werking van het IROJ Oost-Vlaanderen is een kleine versnapering voorzien.

De eerste vergadering van het IROJ Oost-Vlaanderen vond plaats op 19 maart 2014. Een aantal van de toenmalige leden zijn nog steeds lid van het IROJ en worden extra bedankt.

- Nele Bastiaens neemt deel aan het overleg. Zij wordt vanaf 1 april de vaste ondersteuner voor het IROJ Oost-Vlaanderen.
- Er zijn enkele wijzigingen mbt het IROJ-lidmaatschap:
 - Ethel Walraevens is door de regionale netwerkgroep Aalst – Oudenaarde aangeduid als vertegenwoordiger in het IROJ.
 - Christel Verhas is niet langer verbonden aan Pleegzorg Oost-Vlaanderen
 - Björn Biesiada is niet langer verbonden aan het CGG Schelde Dender Waas
- Er is een agendapunt toegevoegd aan de agenda: de advisering van de reconversievraag van Hof Ter Welle.

2. Opvolging en terugkoppeling

Het verslag van het IROJ van 15 januari 2024 wordt goedgekeurd.

De meeste agendapunten komen opnieuw aan bod.

3. Cliëntparticipatie op beleidsniveau

- **Inspiratiedag participatie 21 februari:**

Het was een geslaagde dag. De inschrijvingen waren volzet, er hebben een 150-tal personen

deelgenomen.

Er was veel positieve feedback over de diverse sessies en er was een duidelijke vraag om dit initiatief te herhalen.

Er zijn ook nieuw kandidaten gevonden om de werkgroep participatie te versterken.

De evaluatie door de werkgroep is voorzien tijdens de volgende bijeenkomst van de werkgroep in april.

- **Dossier O** – dit komt verder in de agenda aan bod (Agendapunt 6 – regioplan 2024)

- **Waarderingsplatform**

Het waarderingsplatform is een instrument dat bedoeld is om de het aanbod van welzijnsorganisaties (woonzorgcentra, jeugdhulp, kinderopvang en ondersteuning van personen met een handicap) te waarderen door de gebruikers.

Er komt een [pilotproject](#) van twee jaar dat wordt getrokken door een externe projecthouder (Zorgwijs); zij zoeken naar voorzieningen die er vrijwillig in meestappen.

Ward Van Hoorde geeft aan dat St-Lodewijk mee instapt in de pilot. Hij zal het IROJ op de hoogte houden van de ervaringen en ontwikkelingen.

Er wordt aangegeven dat er heel wat pro's en contra's te formuleren zijn bij dergelijk instrument. Hoe kom je tot een correcte meting van bijvoorbeeld niet-rechtstreeks toegankelijke hulp en gedwongen hulp.

Er wordt opgemerkt dat er voor de diensten in de geestelijke gezondheidszorg reeds een gelijkaardig platform bestaat.

4. Crisis- en investeringsplan jeugdhulp

4.1. Uitbreiding Capaciteit crisisbegeleidingen – advisering door het IROJ

Tijdens het IROJ van 15 januari is toelichting gegeven bij het afgestemd voorstel vanuit de netwerkstuurgroep crisis.

Ondertussen zijn 2 aanvraagdossiers ingediend bij Opgroeien:

- een aanvraag vanuit Tanderuis
- een gemeenschappelijke aanvraag van uit de OOOO's en de CKG's.

De aanvragen zijn vooraf aan de IROJ-leden bezorgd in functie van de advisering.

Wim Taels geeft toelichting bij de kernelementen van het afgestemd voorstel dat tijdens de netwerkstuurgroep crisis van december werd goedgekeurd. De ingediende aanvragen kaderen binnen dit voorstel.

Vanuit de netwerkstuurgroep crisis wordt voorgesteld om de aanvragen positief te adviseren.

Er is geen voorstel van advies vanuit de Werkgroep advisering. Omwille van het te beperkt aantal deelnemers en hierdoor het ontbreken van een voldoende groot draagvlak werd beslist om het overleg van de werkgroep van 13 maart te annuleren.

Bespreking

De aanwezigen geven aan dat het om een degelijk voorstel gaat, dat in consensus is uitgewerkt.

Besluiten

Het IROJ stelt vast dat de aanvragen kaderen in het afgestemd voorstel dat vanuit de netwerkstuurgroep crisis werd uitgewerkt.

Het IROJ geeft een positief advies bij deze aanvragen.

4.2. VAPH Infonota 22 december 2023 – Stand van zaken

Het VAPH heeft op 22 december een infonota verspreid omtrent verschillende uitbreidingen in het kader van het crisis- en investeringsplan.

- **Extra crisisbegeleidingen en crisisopvangplaatsen – 2^e oproep**

Er werd een tweede oproep gedaan in het kader van de extra crisisbegeleidingen en crisisopvangplaatsen binnen MFC's.

Voor Oost-Vlaanderen had deze 2e oproep betrekking op 2 extra crisisopvangplaatsen. De twee extra crisisopvangplaatsen zijn toegekend aan St-Gregorius en De Hagewinde.

- **Upgrade naar 7/7 verblijf**

Er werd een oproep gedaan met het oog op de upgrade naar 7/7 verblijf (125 extra verblijfsovereenkomsten mogelijk op Vlaams niveau).

Het VAPH heeft beslist dat de upgrades worden toegekend aan:

- Sint-Gregorius: 4
- OC Stryka: 5
- De Hagewinde: 4
- Heilig Hart Deinze 4
- Heynsdaele 4

- **Uitbreiding capaciteit MFC's**

Er werd een gerichte capaciteitsuitbreiding van de MFC's aangekondigd, waarvoor 9,95 mio euro wordt voorzien (1.830.679 € voor Oost-Vlaanderen).

De extra middelen zijn bedoeld om het aanbod voor doelgroepen met zeer complexe ondersteuningsnoden te versterken via een uitbreiding van schoolvervangende dagopvang en/of via een uitbreiding van de verblijfsmogelijkheden.

Op initiatief van het IROJ heeft op 20 februari een afstemmingsoverleg plaatsgevonden.

De ruime deelname van de MFC's toont aan dat er veel vraag is naar uitbreiding.

Het aantal gevraagde extra plaatsen was een veelvoud van wat aan middelen beschikbaar is voor uitbreiding. Vanuit ACT en OSD is toelichting gegeven bij de knelpunten die zij ervaren.

Het overleg heeft niet geleid tot een afgestemd voorstel, elke MFC zal autonoom een aanvraag indienen. Het VAPH zal uiteindelijk de keuze maken.

Het verslag van het overleg van 20 februari is vooraf bezorgd aan de IROJ-leden.

Bespreking

Er wordt opgemerkt dat het overleg inderdaad aantoonde dat er zeer veel noden zijn.

Het VAPH had weinig criteria naar voor geschoven om de aanvragen aan af te toetsen. Het is jammer dat het VAPH niet zelf heeft deelgenomen aan het overleg.

Naast duidelijke criteria vanuit het VAPH miste men ook cijfergegevens als houvast om tot een verdeling te komen.

Er is afgesproken dat de MFC's hun signalen zullen meegeven via de individuele aanvragen.

Er wordt opgemerkt dat het VAPH geen advies vraagt bij de aanvragen die zullen worden ingediend. Welk mandaat geeft het VAPH aan het IROJ ?

Besluiten

Het IROJ volgt deze uitbreiding verder op.

Het is positief dat zo veel MFC's zich willen blijven engageren.

4.3. Oproep pilootprojecten zorg en ondersteuning op lokaal niveau en vroegdiagnostiek

Op 26 januari is vanuit Opgroeien een nieuwe oproep verspreid met 2 luiken: een oproep pilootprojecten zorg en ondersteuning op lokaal niveau en een oproep pilootprojecten vroegdiagnostiek.

Beide oproepen vloeien rechtstreeks voort uit Vroeg en Nabij.

De oproepen zijn aan elkaar gelinkt, het is de bedoeling dat de regio's waar de piloten uit beide oproepen lopen (deels) samen vallen.

Vanuit de Huizen van het Kind zouden aanvragen worden ingediend vanuit Sint-Niklaas, Gent, Aalst, Dendermonde en Laarne/Wetteren/Wichelen (intergemeentelijk Huis van het Kind).

De omzendbrief voorziet dat het IROJ wordt geïnformeerd. Vanuit Aalst werd rechtstreeks contact gelegd. De intersectorale medewerkers van Kind en Gezin zijn nauw betrokken bij de gesprekken in de verschillende regio's.

Ook rond het opzetten van netwerken rond vroegdiagnostiek beweegt er heel wat. Hier zijn de OOC's aan zet om samen met andere partners in de regio een aanbod uit te bouwen. Er zijn engagementen opgevraagd.

Een lid heeft vernomen dat ook vanuit Geraardsbergen een aanvraag zou worden ingediend vanuit het Huis van het Kind.

Het IROJ zal de verdere evoluties opvolgen.

4.4. Oproepen Jongvolwassenen – stand van zaken

Tijdens het IROJ van 12 januari zijn de aanvragen jongvolwassenen geadviseerd.

De aanvragen van Waas-Dender en Zuid-Oost-Vlaanderen zijn goedgekeurd.

Er werden geen Oost-Vlaamse projecten weerhouden in het kader van de projecten outside the box. Shelter in Aalst zou wel in aanmerking komen voor eenmalige middelen.

Alain Slock geeft een korte stand van zaken rond de intersectorale projecten.

In Waas-Dender gaat het penhouderschap van de modules jongerenwelzijn naar Lia. In Zuid-Oost-Vlaanderen zal het CAW dit opnemen.

De middelen uit de verschillende sectoren zullen telkens worden gepoold en creatief worden ingezet om volwaardige intersectorale functies uit te bouwen.

De vacatures zullen eerstdaags worden verspreid.

Het is wachten op een ministerieel besluit om de inzet van de middelen te activeren.

Op 17 april start het coachingstraject vanuit Back on Track, Sam vzw en een hogeschool. In juni is een 3-daagse bootcamp voorzien voor de veldwerkers.

Ondertussen is de dialoog gestart over de samenwerking met de proeftuinen van Radar, die in dezelfde regio's actief zijn. Er is afgesproken om alle bewegingen samen te nemen in een provinciale stuurgroep om maximaal op het terrein de 2 lijnen te doen samenwerken en eventueel in elkaar te laten schuiven.

Er is veel vraag op het terrein om er 1 intersectoraal team van te maken.

Het niet weerhouden van het Gentse dossier heeft wat spanningen gegeven, maar deze zijn ondertussen uitgeklaard. Er wordt bekeken hoe verder kan worden gebouwd op de goesting die er in het Gentse is. Er zijn mogelijk opportuniteiten om in samenwerking met stad Gent verder aan de slag te gaan. Dit zal via de A Way Home coalitie worden bekeken.

4.5. Andere actielijnen

Overkophuizen

Er was voorzien in de realisatie van (minimum) 3 extra Overkophuizen in Oost-Vlaanderen.

- OverKopnetwerk Denderstreek/Meetjesland (+2):
 - ELZ Panacea: er komt een overkophuis in Zottegem
 - ELZ Dender Zuid: er komt een overkophuis in Geraardsbergen en in Ninove
- OverKopnetwerk Waasland(+1): er komt een overkophuis in Dendermonde

Er wordt opgemerkt dat er sprake zou zijn van een bijkomend overkophuis in Eeklo. Hun aanvraag zou mogelijk toch worden opgevist.

Er wordt ook opgemerkt dat de overkophuizen telkens zijn ingebed in overkopnetwerken, die voor hun regio-afbakening zijn gelinkt aan regio-indeling van de samenwerkingsverbanden één gezin één plan. Dit is een rare constructie, ook omdat de penhouders van de eerst overkophuizen in de regio ook penhouder zijn voor de andere overkophuizen binnen hun netwerk.

Er wordt opgemerkt dat de stad Aalst een neutraliteitsclausule toevoegt aan elke convenant waar de stad bij is betrokken. Deze clausule is ook toegevoegd aan het samenwerkingsakkoord in het kader van de nieuwe overkophuizen in de regio. Medewerkers van overkop zouden geen religieuze of andere symbolen mogen dragen tijdens hun werk. Deze overeenkomst gaat in tegen de principes van veel betrokken organisaties. RTJ De Tafels zal de overeenkomsten niet ondertekenen.

5. Spanning op de samenwerking crisismeldpunt/crisisnetwerk en jeugdrechters

Wim Taels, co-voorzitter van de netwerkstuurgroep crisis, geeft toelichting bij de stand van zaken. Tijdens het IROJ van 12 januari is uitgebreid aandacht besteed aan de spanningen tussen het crisismeldpunt en een jeugdrechter. Andere organisaties hebben toen ook getuigd over de druk die zij ervaren vanuit sommige jeugdrechters, om jongeren op te nemen los van het crisismeldpunt. Een knelpunt dat hierbij werd aangehaald was het gebrek aan dialoog. Tijdens het IROJ was afgesproken om vanuit het IROJ een brief te schrijven naar alle jeugdrechters in de regio, met de vraag naar dialoog om escalaties in de toekomst te vermijden. De brief is verstuurd, maar heeft maar een beperkte reactie gekregen en heeft niet tot een overleg kunnen leiden.

Recent is er een nieuwe escalatie geweest, naar aanleiding van het niet verder verlengen van het crisisverblijf van een jongere door De Hagewinde. De betrokken jeugdrechter heeft een klacht ingediend bij het parket ten laste van De Hagewinde en van Opgroeien, wegens schuldig verzuim. Opgroeien en het VAPH zijn onmiddellijk op de hoogte gebracht en volgen de situatie mee op.

Op 22 maart heeft Opgroeien een overleg gepland met de jeugdrechters, waar hier ook op zal worden terug gekomen. Dit is een overleg met een ruimere agenda. Het is de bedoeling om terug tot een structureel overleg te komen met de jeugdrechters.

Dergelijke klacht heeft een impact op alle betrokkenen
Los van de inhoud van de casus, toont dit eens te meer het belang aan om in dialoog gaan, om escalaties te vermijden.

Vanuit de netwerkstuurgroep crisis wordt aangedrongen om tot werkbare afspraken komen in een veld dat niet goed wettelijk is geregeld. Er is geen duidelijk wettelijk kader, wat al langer voor spanningen zorgt. Een verdere uitklaring was voorzien, maar is nog niet gebeurd.

Vanuit de netwerkstuurgroep crisis wordt voorgesteld om verder in te zetten op dialoog. Het is in het belang van iedereen om tot goede afspraken te komen.

Om de dialoog met de jeugdrechters aan te gaan wordt voorgesteld om een signaal te sturen via de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, die hiërarchisch verantwoordelijk is, om daadwerkelijk tot dialoog te komen.

Daarnaast vindt men het belangrijk om de 2 betrokken agentschappen ook formeel te appelleren, om de werkbaarheid van het crisismeldpunt te garanderen en om het belang van een duidelijk juridisch kader te onderstrepen.

Tenslotte zou er ook een schrijven worden gericht naar de partners van het crisisnetwerk, om hen te informeren over de situatie.

Bespreking

- De CAW's hebben de situatie besproken op hun sectoroverleg met de raadgever van het kabinet. Dit zal ook aan bod komen tijdens een overleg van de CAW-groep met Karin Moykens.
- De vraag wordt gesteld of het wenselijk is om naast de brief naar de Administrateurs-generaal van Opgroeien en het VAPH, een brief te sturen naar de Minister van Welzijn en de Minister van Justitie.
De vergadering is van oordeel dat dit een mogelijkheid is, maar in deze fase nog niet noodzakelijk.
- Er wordt voorgesteld om de dialoog met de betrokken jeugdrechter nogmaals te zoeken vanuit De Hagewinde.
- De vraag wordt gesteld wat we als uitkomst van de dialoog verwachten.
Er wordt aangegeven dat we in de dialoog de onduidelijkheid kunnen benoemen en tot afspraken komen over de manier waarop we omgaan met de onduidelijkheid, in afwachting van een juridisch antwoord.
De jeugdrechter is niet bevoegd om een crisisbed in te zetten, dat is geen module waarover zijn kunnen beslissen.
- Wat zijn vanuit de bril van de jeugdrechters de problemen waar zij op botsen ?
Dat is vooral de schaarste. Bij dringende plaatsingen wordt eerst gekeken via ACT of er aanbod is, als dat er niet is wordt via het crisismeldpunt bekeken of er een crisisplaats is. Doordat het regulier aanbod steeds volzet is, is de uitzondering de regel aan het worden.
Bij hoogdringende maatregelen is het crisismeldpunt wel eerst aan zet.
- Een lid merkt op dat er ook een conflict lijkt over hoe we kijken naar kwalitatieve jeugdzorg. Situaties worden anders ingeschat. Er is ook een andere visie op veiligheid.
Jeugdrechters hebben vaak een andere kijk op de materie, dat blijkt ook uit de discussies rond veilig verblijf, geblokkeerde ontwikkelingstrajecten en andere.
Er wordt opgemerkt dat het mandaat van de jeugdrechters op verschillende terreinen worden uitgehold. Het is niet verwonderlijk dat er reacties komen. Het is belangrijk dat rond de diverse thema's in dialoog wordt gegaan met de jeugdrechters.
- Er wordt gewezen op de goede praktijken die er ook zijn.
Dat is correct. Er is ook geen probleem als de jeugdrechter een andere inschatting maakt, op voorwaarde dat gebruik wordt gemaakt van het aanbod waarover hij/zij kan beschikken, niet over aanbod waar ze geen bevoegdheid hebben.

Besluiten:

- er wordt vanuit het IROJ een brief gestuurd naar de voorzitter van de rechtbank van 1^e aanleg met een vraag naar dialoog. De voorzitters van de netwerkstuurgroep crisis maken een aanzet.
- er wordt vanuit het IROJ formeel gereageerd naar de Administrateurs-generaal van het VAPH en Opgroeien
- er wordt vanuit het crisismeldpunt, Lia en De Hagewinde getracht om terug in dialoog te gaan met de betrokken jeugdrechter.
- het probleem wordt aangekaart op het IROJ-voorzittersoverleg met de administraties van 12 april.

Toegevoegd agendapunt : Reconversievraag Hof Ter Welle

Toelichting

De advisering van de reconversieaanvraag van Hof Ter Welle is een toegevoegd agendapunt. De fiche van Hof Ter Welle met toelichting bij de reconversievraag is vooraf bezorgd aan de IROJ-leden.

De aanvraag wordt kort toegelicht.

Bespreking

OSD heeft tgv hun afwezigheid vooraf input bezorgd aan Stijn.

Besluiten:

Het IROJ geeft een positief advies bij deze reconversievraag.

6. IROJ Regioplan 2024

Het kader van het regionaal actieplan wordt kort geschetst als inleiding.

Er is vooraf een ontwerp van actieplan voor 2024 bezorgd, voortbouwend op het actieplan van 2023, met toevoeging van nieuw voorgestelde acties. De actiefiches met nieuwe voorstellen werden vooraf bezorgd.

De verschillende actielijnen worden overlopen en geactualiseerd.

Rond een aantal acties zal bij de personen die de actie in het verleden trokken bijkomende informatie worden ingewonnen over de actuele stand van zaken.

Gelet op het gevorderde uur wordt de besluitvorming mbt de nieuwe acties waar een budgetvraag aan is gekoppeld uitgesteld naar het IROJ van 26 april.

Er wordt gesuggereerd om tot een aantal afspraken te komen rond de bijdrage van deelnemers aan studiedagen/inspiratiedagen. Er wordt opgemerkt dat als een deelnemersbijdrage wordt gevraagd, een externe partner nodig is die de inkomsten kan verwerken.

Initiatieven die mede door het IROJ worden gefinancierd worden ook telkens geacht dit duidelijk te vermelden in hun communicatie.

7. Vroeg en Nabij – Netwerken aanvullende zorg – eerste reflecties

Tijdens de één gezin één plan-dag van 29 februari is toelichting gegeven bij de stand van zaken rond vroeg en nabij.

Er is toelichting gegeven bij de plannen om de toekomstige netwerken aanvullende zorg in te bedden in de samenwerkingsverbanden één gezin één plan.

Er zijn op dit ogenblik nog geen antwoorden op de vele vragen die er kunnen zijn - er zal een participatief traject worden gelopen om deze plannen vorm te geven.

Deze info is ook gedeeld via de Nieuwsbrief Jeugdhulp.

De samenwerkingsverbanden uit Oost-Vlaanderen willen voor de leden in hun samenwerkingsverband een moment organiseren om hierover te reflecteren. De IROJ-leden zijn hier ook op uitgenodigd.

Dit zou plaatsvinden op maandag 13 mei.

8. Korte puntjes en varia

8.1. IROJ - Voorzittersoverleg 12 april

Op 12 april is een overleg met de IROJ-voorzitters en de administraties voorzien.

Op de agenda staan:

- stand van zaken van hulpprogramma's geblokkeerde ontwikkelingstrajecten
- stand van zaken traject met de Vertrouwenscentra Kindermishandeling
- Vroeg & Nabij, toelichting en gesprek over mogelijke implicaties, kansen en mogelijkheden om vanuit een intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp deze beweging te ondersteunen en mee vorm te geven

De spanningen rond het crisisnetwerk en sommige jeudrechtters zal worden toegevoegd aan de agenda.

8.2. Vernieuwing IROJ-Website

De huidige IROJ-website die gelinkt is aan de website jeugdhulp.be zal op korte termijn worden geïntegreerd in de website van Opgroeien. De oude IROJ-website zal rond midden april worden stopgezet.

Tijdens de komende weken wordt de informatie zo goed als mogelijk overgezet naar het nieuwe platform.

De nieuwe link wordt nog bezorgd.

8.3. Voorzitterschap netwerkstuurgroep crisis

Gijs Mommerency stopt als co-voorzitter van de netwerkstuurgroep. Gino Ameye neemt het co-voorzitterschap in de toekomst op als vertegenwoordiger van Radar.

8.4. Digitaliseren van de zorg

Hilde Van Den Hende geeft mee dat op 28 maart een delegatie samen met Herman Toch naar Nederland gaat voor een kennismaking met Growtivity, dat sterk gespecialiseerd is in digitaliseren van de zorg. Ook een aantal mensen vanuit het VAPH gaan mee op. Tijdens het volgende IROJ zal hierover verslag worden uitgebracht.